

6 травня святкуємо
день патрона Пласту
св. Юрія Переможця

ЮНАК

ТРАВЕНЬ 1967 МАЙ

На обкладинці: Св. Юрій Переможець, різьба сл. г тона Павлоса. Світлину різьби виконало українське фотостудіо "Стівен" у Торонті.
Це число підготували частинно 6 Курінь УСП-ок і 21 Курінь УПС-ок "Буриверхи". Підготовкою матеріалів займалися такі члени цих куренів: Вава Бачинська, Оксана Бережницька, Оріся Волчук, Віра Моллс, Мирослава Оришкевич і Мирослава Футей. Ілюстратори: пл. юн. Л. Боднар, ст. пл. Т. Бульба, ст. пл. О. Волчук, пл. сен. Т. Геврик, Н. Мудрик-Мриц, пл. сен. М. Оришкевич, ст. пл. Т. Палка і Б. Певний.

РІК V
Ч. 5 (47)
ТРАВЕНЬ
1967

Зміст

Сторінка

- 1 З гаври Старого Вовка
- 2 Буриверха: Сучасна легенда
- 2 Л. Масюк: Четвер у моїм вірші
- 2 Л. Масюк: Верби
- 3 Сучасні визначні українці
- 4 Буриверха-Вава: Інтерв'ю з молодою україною
- 6 Гутірка друга Ворона: Ти і Україна
- 7 Вава: Щастя
- 8 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 9 Поради подружки Дади
- 9 Молоде Перо
- 10 Ю. Лось: Воїн проти смерти
- 11 Історія куреня "Буриверхи"
- 12 Медсестри на поштових марках
- 13 Майстеркування
- 14 Л. Онишкевич: Пізнай свій край
- 16 Цікава всячина
- 18 Хроніка
- 23 Загадки і розгадки
- 25 Зразковий приклад гідний наслідування
- 25 Оголошення

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Головний редактор: пл. сен. Любомір С. Онишкевич. Члени редакційної колегії: пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, пл. сен. Ольга Кузьмович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Еліїв. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.
Річна передплата: США і Канада (у валюті свого краю) — 5.00 дол., Австралія — 3.00 австр. дол., Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mr. L. ONYSHKEVYCH, Nassau Garden Apts, 19, 180 Franklin Cor. Rd., Trenton, N. J., 08638, U.S.A.
АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada.
YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

З ЛАВРІ СТАРГО ВОВКА

СУЧАСНА ЛЕГЕНДА

Я — молода. Я ще в тому віці, коли щодня зроджується нова ідея, новий порив. Я щодня відкриваю якусь нову правду, хоча світові вона вже роками znana. Та для мене це нове є визначне і я вступаю в нього.

Хочеш, ходи зі мною, і я Тобі розповім про дивну правду, яку я відкрила одного травневого дня. Я зрозуміла, хто це — св. Юрій. Ти напевно усміхнешся — «Та хто цього не знає? Хто б не пізнав лицаря на білому коні, який долає змію?» Так, це все правда — я погоджуюся. Але чи Ти дійсно знаєш, хто такий св. Юрій? Чи може для Тебе він лише легендарна постать? Чи є у Тебе св. Юрій?

І тут відкриваю Тобі мою тайну — у моїм житті він є — і у моїм житті він не один, а багато їх. Бо знаю таких Юріїв...

Є у мене легендарний Юрій. Залюбки слухала я оповідання про нього, коли захоплювалася дитячим світом казки. Я бачила блиск його шолому

в сонці, я чула тупіт підків його білого коня, я відчувала силу його удару зі змією, я увінчувала його лаврами та дарувала йому царівну на

Дорогі Подруги й Друзі!

Сьогодні знову один із куренів старшого пластунства і сеньйорату допоміг нам видати одне число «Юнака». Цим разом були це курені УСП-ок і УПС-ок «Буриверхи», які назбирали нам багато цікавого і різноманітного матеріалу до цього травневого числа нашого журналу. На відміну від попередніх «курінних» чисел, це число не є призначене якійсь одній темі, а є загальне і різнорodne змістом так, що кожний читач і читачка зможе знайти там щось цікаве для себе.

Редакція ЮНАКА складає подругам «Буриверхам» щире подяку за співпрацю при підготовці цього числа, не лише у своїм імені, але і в імені всіх читачів і читачок нашого журналу, які, напевно, оцінять це число, як одне із кращих. Щире спасибі Вам, подруги «Буриверхи»!

Ваш Старий Вовк

віки вічні. Дитячі літа минули і з ними мали минути і дитячі казки, — та десь їх трішки лишилося. Усі мої інші постаті Юрія символічно зв'язані із цим першим легендарним — Юрія як героя, хоча щоразу іншого, завжди живого.

У школі виросло поняття інакшого Юрія-героя. То був Воїн — може козак чи партизан, — про котрого я читала в історичних книжках. Він стеріг рідну країну і тим став своєчасним Юрієм — народнім героєм.

Ці два поняття — легендарне й історичне — були часто зв'язані між собою, і їх усюди часто згадували — чи то в школі, чи в книжках, чи в Пласті. Ще десь хтось говорив переконливо, що Юрій це теж добро. **Добро?** Що це таке? Мені тяжко було збагнути абстрактне означення — я втікала до конкретності лицаря із казки чи народнього героя з історії. А добро — це було те, що я, те, що ми всі хотіли чинити, до чого ми всі прямували. Та як його вияснити? — Просто «добро». Воно абстрактне, воно далеке. Воно — наша мета.

Є у мене сучасний Юрій і він у мене є укоріненням добра. Він звичайний чоловік — словами поета «такий звичайний, що аж смішно». А його добро у тім, що він звичайний чоловік, який щодня дійсно живе. У нього нема зброї, нема ворогів. Є просто життя, а у тім житті зрозуміння потреби розрадити, пожартувати, оптимізмом стерти песимізм — порив до пригод, переживань, до повноти життя. Для нього добро — це не далека незнана утопія, а це людина поруч нього, це квітка природи, це стомлені руки по праці, це очі милої. І власне таких Юріїв — звичайних, конкретних, переносців добра — я знаю.

Уперше він був трохи образливий та трохи і жартівливий. У мене були такі гарні коси в першій клясі, а він посмів їх потягнути, ще й стрічку десь сховати. Це дійсно образа для такої великої панночки! Але чомусь та «панночка», дивлячись на нього, хоча хотіла зі злости плакати, тільки усміхнулась. Він був Юрій — герой добра, бо похмурі брови зумів розвеселити.

В дитячих роках було ще багато тих хлопчакуватих Юріїв. Ми разом бавилися, сміялися і плакали. Вони мені уприємнювали дитячі дні. Вони були моїми співробітниками у різних збитках, моїми дитячими героями.

Колись і десь зникло дитинство. У молодих літах появився інший Юрій. Так спокійно, спільно, і безжурно ми йшли рука-в-руку одного літнього вечора, і він сказав: «Бачиш ті зірки — це наші». Юрій був лицар добра — він приніс нову теплоту і вперше якесь нове почуття почало хвилювати моє серце.

І був теж Юрій — дорадник. Той, хто хотів мене чогось навчити — відкрити мені науку і світ. Він був той старший, який знав, той який уже пережив. І хоча я часами скептично слухала його — мені здавалось — песимістичних поглядів, то щось вічно мене тягнуло до нього. Цей Юрій роздавав добро — роздавав зрозуміння.

І я бачила людину над прірвою. Я бачила молоду людину як мучилася, яка не могла знайти причини життя. Я відчувала його муку. Я хотіла якось допомогти. І я не могла. Та прийшов дід, який не дозволив йому заломитися, а серцем і розумом згармонізував значення життя. І цей друг був Юрій — герой добра, бо роздав і відновив віру в себе і дав силу йти далі не тільки для себе, але і для інших.

Пригадую ще багато різних Юріїв, — які в науці помагали, які квітку приносили, які звичайно жили і у своїй звичайності усміх поширювали, які вщепили у мені любов до життя і повагу до людини. Вони — це носії добра. Добро — погляд, усміх, дотик. Добро це те, що унеможливорює самоту. А чи Ти знаєш, що таке самота? Чи Ти знаєш, що таке падати і не вставати, йти і не знати куди, говорити, коли ніхто Тебе не слухає, мати мрію про любов і життя,

ЧЕТВЕР У МОЇМ ВІРШІ

Четвер.

Не йду нікуди...
У моєму вірші
спадає листя
долонями холодними.
Море стирає
пам'ять спогадам.

Сьогодні —
нікуди не спішно.
Годинникові взято час.
Бамбук росте,
не знаючи хвилин, —
думки закриті в скриню.
(Час — у бамбукову скриню.)

Сьогодні — нікуди йти.
В моїм вірші:
З календаря листків
попливли паперові птахи
на підвіконня, де квіти
жують сонце —
Не спішно ж бо нікуди.

24. 2. 1966.

Ст. пл. Леся Масюк. Бурх.

ВЕРБИ

Дивно.
Знала ж
Як торік, під ранок
Стануть зеленіти верби.
Співати будуть верби
Зелені теми,
В покірній ногаті
Верби вбиратимуть
Зелену тишу.
Разки зеленого намиста
Вдягатимуть.
Дивно, знала ж. —
І дивувалась.

24. 2. 1966.

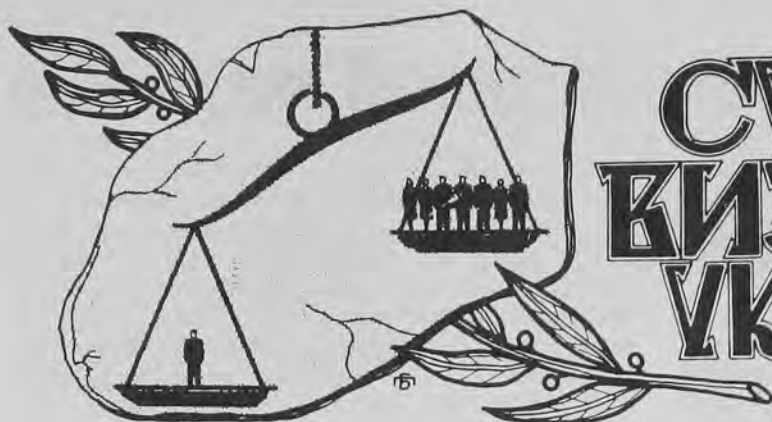
Ст. пл. Леся Масюк. Бурх.

та не вміти ані любити, ані жити. Чи Ти коли відчував уповні безнадійність самоти?

Якщо так, то лише поглянь довкола. Пізнай тих Юріїв, які ходять повз Тебе в сірих буднях без шоломів, без білих коней. Пізнай добро, яке вони роздають і сам навчися його роздавати. Тоді зникне самота. Добро не буде лише абстрактним, легендарним чи історичним. Воно стане живим, реальним, сучасним. І у Тебе буде багато лицарів-героїв Юріїв, і Ти дійсно жити будеш.

Буриверха

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Д-р РОМАН МАКСИМОВИЧ

Хто студіює ботаніку в котромусь із американських університетів, чи просто зацікавився науковим підручником ботаніки, що дуже поширений між студентами цієї ділянки природничих наук, а саме «Анатомія рослин» («Плент анатомі») К. Есау, що в останнім році вийшла новим виданням у видавництві Джон Віллі (одночасно в Нью-Йорку, Лондоні і в Сидней), той матиме нагоду познайомитися з іменем українського біолога д-ра Романа Максимовича. У підручнику Е. Есау, що є професором Каліфорнійського університету, є покликання на досліді д-ра Максимовича над будовою клітин із графічними виказами та ілюстраціями.

Професор Роман Максимович не випадково включений у текст студійного підручника. Його ім'я подається в бібліографіях багатьох праць із ділянки біології не тільки англійською мовою, але й німецькою та іншими.

Проф. Максимович веде від кількох років досліді в ділянці біосинтези ядрової кислоти в клітинних ядрах під час розвитку листя, як також і в ділянці інкорпорації радіоактивних молекул, що входять у синтезу ядрової кислоти. Від семи років американська фундація «Нешел Саенс Фавндейшин» спонзорує досліді проф. Максимовича, виділяючи щорічні грошові дотації на цю ціль. Квантитативна аналіза розвитку листя стала головною ціллю дослідів проф. Максимовича ще під час його післяградуаційних студій для одержання докторату в Пенсильвенському університеті у Філядельфії.

Цій ділянці біологічних дослідів присвятив він свою докторську працю, що її видав у 1959 році. Від того часу появилось ще шість наукових праць д-ра Максимовича, і кожна з них обговорює висліди точних дослідів у ділянці будови клітин листя, спеціальности, що їй присвятив-

ся наш науковець. Ця спеціалізована праця д-ра Максимовича іде по лінії великих дослідів теперішньої науки, щоб відкрити таємницю органічного життя на землі.

Роман Максимович народився у Камінці біля Львова. Там також почав свою науку, що її закінчив іспитом зрілости вже на еміграції в 1946 році в Австрії. Університетські студії почав у Інсбруцькому університеті, студіюючи ботаніку. Свої студії завершив Роман Максимович докторатом філософії з ділянки біології в Пенсильвенському університеті у Філядельфії.

Після закінчення студій д-ра Максимовича запрошено до Університету у Вілянові під Філядельфією. У цьому університеті працює наш науковець досьогодні, ведучи курс «Аналіза росту і розвитку» для докторантів, як також загальний курс фізіології рослин і загальної біології.

Університет у Вілянові, за восьмирічний побут д-ра Максимовича в ньому, дуже розбудував свій біологічний департамент. Збудовано новий модерний будинок для стислих наук із модерними лабораторіями. Кожного року біологічний департамент університету у Вілянові та особисто проф. Максимович одержують високі дотації на науково-дослідну працю в ділянці біологічних дослідів.

Університет висилає також кожного року свого професора-біолога д-ра Максимовича на міжнародні з'їзди біологів. В останньому році він побував на такому науковому з'їзді в Англії, де його і тепер запросили перебути один рік в Оксфордському Університеті. Американський університет і американські наукові установи високо цінують діяльність д-ра Максимовича.

(За «Свободою» з 15 серпня 1966 р.)

ІНТЕРВ'Ю ІЗ МОЛОДОЮ УКРАЇНКОЮ

*Вогню, вогню — любови!
Хай кров кипить у грудях молодих!
Беру Тебе, о світе мій терновий,
В обійми соняшні!*

Олекса Влизько

Серед членів «Піс Корпс» (Корпусу Мира), котрі ідуть назустріч світові із любов'ю, щоб і своєю працею принести хоча трішки миру, знаходимо молоду українку — Софію Ковальчук. Закінчивши університетські студії і досягнувши ступінь «Р.Н.» (Реджістерд Нирс), Софія працює у шпиталі. Там дові-

далась про потребу охотників до Корпусу Мира у Бразилії. Спочатку це була лише абстрактна ідея, але незабаром вона перемінилася в реальність. У 1964 році Софія зголосилася до Корпусу Мира, де й перебула два роки.

Крім різних іспитів, треба було перейти вищого рівня підготовчу програму у Вермонті. Там, крім того, що ще раз усі переходять селекцію, головне завдання полягає в тому, щоб вивчити мову і культуру даних мешканців — у цьому випадку, португальську. Мови навчають переважно слухово, бо головна ціль полягає в тому, щоб було розуміння між приїжджим і мешканцями. Тут також вивчають усі засоби Корпусу Мира, які прямують до того, щоб виробити у людей віру в себе, щоб показати їм засоби покращення сірої убогості дня. У своїй дворічній перебуванні в одній країні, член Корпусу Мира цілком пристосовується до форми життя свого оточення і не одержує фінансової винагороди, а тільки те, що йому потрібно на самоутримання.

Після свого вишколу, Софія поїхала «в терен» — у бразильську провінцію Ріо — на 40 миль віддалену від міста Ріо.

Тут населення можна поділити на дві частини — цілком убогі чи нижчої класи, і багатші чи середньої класи. Одні не завжди розуміють других і не завжди стараються їм допомагати. Головне заняття цих людей — це випасання худоби. Мужчина займається тим цілий день, а жінка на господарці. Молоді дівчата часто визначаються на вчительок у місцеві школи, а хлопці ідуть слідами своїх батьків. Малий заробіток, великі родини, безнадійність покращення обставин, кидають цих людей у примітивну убогість. Хати їх часто зліплені із болота, долівки — це сира земля, недобра їжа, брак одягу, але люди привітні й товариські.

Після ознайомлення із людьми, перше Софійчине завдання було — списати картотеку мешканців своєї області (їх було близько 5.000). У цьому їй помагали молоді дівчата її села. Софія перебрала місцеву «санітарню». Сюди спочатку приїздив час-від-часу лікар, та через брак грошей він перестав це робити. Тому Софія крім інших справ доводилося також і часто сповняти обов'язки лікаря. Та може найбільше її завдання полягало в тому, щоб навчити мешканців, як вони можуть уникнути різних небезпек природи. Треба було їх усвідомити, коли збирати посаджене, щоб його не знищили мурашки. Треба було їм представити зрозуміло потребу гігієни чи здорової дієти, про яку багато нічого не знали.

Треба було... було ще багато тих «треба було». Але мабуть найважливіше, треба було якось улегшити їм тягар їхньої убогості та вказати їм на нові можливості і цим зміцнити віру в самого себе.

Це Софія старалася робити різними способами, наприклад — показуванням фільмів про господарство чи про гігієну. Якщо прийшли слухачі, то вони у винагороду діставали так їм потрібне порошковане молоко. Також, тому що в них був брак протеїну, вона заохочувала їх до садження квасолі, до якої їх ґрунт і клімат надавався, і яка могла їм заступити брак тих складників у їхнім організмі. У різних стараннях, щоб розбудувати ініціативу в цих людей, прибитих убогістю та анемією, багато їй допомагав місцевий священик. Разом вони змагалися проти апатії і темноти.

Софія на службі Корпусу Мира — з маленькою дитиною на руках.

Серед середньої, багатшої класи, тяжко розбудити почуття потреби допомогти біднішим. В більшості вони живуть своїми проблемами. Молодь не дуже різниться від іншої молоді —

танцює модерні танки, співає модерних пісень. Перші зустрічі хлопців і дівчат починаються тим, що вони, в товаристві своїх батьків, ходять увечері на проходи. Переважно одружуються досить молодими. Жінки гарно вбираються. Найчастіше самі собі шийють найновіші моделі. Раз у рік є великий карнавал, під час якого всі бавляться три дні без перестанку. Люди часто відмовляють собі багато практичних речей під час року, щоб справити собі карнаваловий костюм.

По двох роках тяжкої праці, приємності, нових знайомств, Софійка покидала прибраних друзів. Ціла околиця зібралася, щоб попрощати «свого янгола», як це вони її у своїх поезіях назвали. На пам'ятку подарували їй гітару і образ, на якому представлений «їх янгол» серед двох прапорів: американського і бразильського, які до себе всміхаються і собі взаємно стискають руки в дружбі. Це любов одної стеблини укра-

їнського чорнозему з'єднає в дружбі дві великі держави.

Якщо сьогодні спитаєте Софійку, що вона доконала, то вона дивно всміхається і відповідає: «Я не знаю. Покаже тільки час».

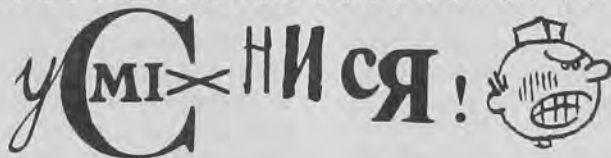
Як відїздила, то пригадує декуди засіяні гори до квасолі. Практично вже було пізнати якість досягнення. Як ті люди духово скористали — наскільки вони дійсно відновили віру в себе, може тільки показати майбутність. А покищо на континенті Південної Америки залишився напевно частинно дух «нашого янгола» і теплота її милої усмішки. Також на континенті Північної Америки руки перебирають струни пам'яткової гітари, а думки линуть спогадами.

На підставі власного пережиття, що тепер думає Софійка про Корпус Миру? Вона вважає, що людина, котра вступає туди, повинна бути дозріла і свідомою. Вона повинна бути свідомою того, що іде до Корпусу Миру не тільки, щоб помагати іншим, але щоб і також сама могла скористати.

Духово і фізично охотник мусить дуже багато з себе дати, а його заплата власне в пережиттях. Стрічаючись віч-на-віч із такими проблемами, яких вона собі навіть ніколи і не уявляла, людина починає діяти. У цій дії вона не тільки переживає і зв'язує різні дружби, але також і випробовує і знаходить самого себе.

Коли інші війною боряться за мир, то вона, допомагаючи людям здобувати і корисно вживати кінечності життя, також прямує до миру. Її кроки, звичайно не такі вибухливі і голосні як воєнні бомби, а вони непомітні й тихі. Вони — кроки любові. А люди приймаючи цю любов, оживляються і пізнають, так як у Софійці Ковальчук, «нашого янгола».

Буриверха — Вава

Один автор признався приятелю:

— Десять років, я писав і щойно в одинадцятьому я пізнав, що не маю таланту.

— Так ти тоді перестав писати?

— Що ти думаєш? Я вже став надто славним, щоб міг перестати.

***

УПОРЯДНИК: Під точкою пластового закону «Пластун є братерський», розуміємо все те, що кожен пластун повинен зробити для іншого. Наприклад, щоб ти зробив, коли твій друг їв сніданок, його черевки були нечищені, а черговий свистав саме на збірку?

ПРИХИЛЬНИК: — З'їв би за нього сніданок, щоб він мав час вичистити свої черевки.

***

Ромко вернувся з ранньої руханки і сів до снідання, радий і веселий.

— Я вже зробив сьогодні добре діло! — хвалявся він.

— Що? Так рано? — недовіжливо запитала сестра.

— Еге ж! Коли я біг на руханку, зустрів панство Пеленських, які йшли на двірець і бідькались голосно, що запізнять поїзд. Я пустив за ними нашого бульдога і вони встигли саме на час до поїзду.

***

Ти і Україна

Як писав я в останньому числі «Юнака», у цій новій серії гутірок для старшого юнацтва говоритимемо про всі ті складні і делікатні проблеми, які турбують нас. Почнімо ж від справ політичних, бо, хоч-не-хоч, ті речі торкають нас усіх особисто. Бо ж кожний з нас є рівночасно українського походження і громадянин якоїсь країни: США, Канади, Аргентини, Австралії тощо. Це спричинює певні конфлікти і труднощі, які кожний з нас напевно пережив, сказати б, «на власній шкурі»... Це — справи політичні, від яких з нас ніхто втекти не може.

Є багато сторінок цієї проблеми, і я хотів би в цих наших гуртках порушити багато з них: проблеми подвійної лояльності; проблеми нашого відношення до України і до режиму, який тепер там; проблеми чужого оточення, часто ворожого до української справи; проблеми українського політичного становища... Це все скомпліковані «дорослі» питання, але я думаю, що Ви — старше юнацтво — вже настільки зрілі, що можна з Вами про ті речі говорити.

Почнімо від простого, на перший погляд, питання: «Що таке Україна?».

У першому головному обов'язку пластуна сказано: «...пластун вірний... Україні». Кожний з нас повинен вияснити собі справу, що Пласт розуміє під цим словом «Україна», якій ми маємо бути вірні. Бож це не всім ясно. Різні люди це слово різно пояснюють.

Наприклад: якщо подивитесь до багато англомовних (чи інших не-українських) словників та енциклопедій, то знайдете там, що «Україна — це Українська Советська Соціалістична Республіка, одна із республік ССРСР, член-основник Об'єднаних Націй...» Ми ж знаємо, що УССР, це не вільна держава, а накинений українському народові колоніальний уряд, керований із Москви. Очевидно, коли ми говоримо, що ми «вірні Україні», то зовсім певно не думаємо, що ми вірні урядові УССР.

Якщо ж Ви спитаєте багатьох старших наших громадян українського походження, що вони розуміють під словом «Україна», то звичайно розкажуть вони Вам, про прегарну, багату кра-

їну на сході Європи, населену слов'янським народом, українцями. Це вже ближче до того поняття «Україна», якому кожний пластун складає присягу вірності. Але це ще не все.

Головна Пластова Булава подала нам таку дефініцію цього слова: «Україна в нашому понятті — це ціла українська національна спільнота, поселена на прадідній українській землі і поза її межами, а зокрема її церква, мова, культура та інші духові та матеріальні надбання, здобуті упродовж довгих століть її існування». Як бачимо — це дефініція багато ширша, як лише сама українська земля і її мешканці.

В нашому розумінні — Україна не лише та країна в Східній Європі, але цілий український багатомільйонний народ, де б він не був: в Америці, Канаді, Австралії, Англії, Аргентині, на Сибірі, на Казахстані, на Зеленому Кліні... не лише на рідній землі. Україна — це народ: його мистецтво, звичаї, література, театр, музика, мова, релігія, організації, культура. Це є той національний дух, який розвинувся тисяча років тому, який палав у серцях княгині Ольги, Володимира Великого, Богдана Хмельницького, Тараса Шевченка, Сковороди, Лесі Українки, Івана Франка... і всіх тих тисяч, мільйонів наших героїв, воїнів, діячів культури... Україна — це досягнення їх усіх: великі і малі, значні і незначні. Україна є всюди, де є представники нашого народу: в домі, в пластовому таборі, в рідній школі, церкві, крамниці, на сторінках ЮНАКА, у Твоїй хаті, у Твоєму серці. Бож Україна — це Ти і мільйони таких, як Ти.

І цій Україні ми маємо бути вірні. Бож вірність їй ми присягнули в нашій пластовій присязі. А присяга — це поважна річ.

Не завжди нам легко бути вірним їй. Бож майже всі ми роджені поза межами української території, майже всі ми є родженими громадянами інших країн. Часто веде це до конфлікту. В наступних наших гутірках поговоримо про ці конфлікти, і як їх розв'язати. А покищо —

СКОБ!

Ваш Друг Ворон

ЩАСТЯ

*А життя — це люди і усе кругом:
І пташиний щебет за моїм вікном,
І свистки далекі бистрих поїздів,
Гуркоти заводів, шепоти гайв...
Володимир Сосюра*

Я йду міською вулицею. Ранішнє соняшне проміння вітає мене з новим днем. На вулиці, навіть у тій ранішній порі, вже багато автомашин — всі кудись їдуть, кудись спішать. Незадовго я сходжу кам'яними сходами у підземельку. І тут уже зовсім інакше...

Електричні лампки заступають соняшне проміння. Замість щебетання пташок чути дзвініт грошей; замість вуличного шуму гуде надїжджаючий поїзд.

Приїхала підземка. Люди чимшвидше спішать, щоб увійти і сісти, хоча видно, що вагон переповнений і сидячого місця нема. Та люди спішать...

Я вхожу, спираюся об двері та стою. Потяг рушає, спочатку поволі, пізніше швидше і швидше. Він колише всіх то в той, то в інший бік. Я стою і прислухуюсь — де-не-де долітає частка розмови, веселий сміх, змучене позіхання, нервовий кашель, шелест паперів. Я стою і розглядаюсь — хоча я, як студентка, повинна відкрити записки і ще в останнє глянути до них перед сьогоднішнім іспитом. Але я тільки стою і дивлюсь — довкола мене розкинений далеко важливіший зшиток, розгорнені далеко важливіші записки.

Довкола мене люди — люди із думками, із почуваннями. Довкола мене люди, із яких, навіть зверхніх, виразів можна прочитати таке, яке незаписане у жадних студентських нотатках. Довкола мене люди такі, як я, і я — така як вони, дивлюсь на тих людей. Я читаю нотатки життя...

...Недбало та бідно убраний старець сидить. У нього незачесане волосся, необголене обличчя, брудні руки. Біля нього сидить молода, гарна, та добре убрана жінка. Завзято вимахуючи руками, жінка щось вияснює старушкові — радше, старому жебракові. Він усміхається та похитує головою. Гуркіт потягу приглушує їхню розмову, а очі довкілних людей зневажливо дивляться на них. З докором і осудом... Потяг

сповільнює свою швидкість. Молода жінка встає та на прощання подає старцеві руку. Він усміхається і вдячно стискає простягнену руку. Жінка доходить до дверей. І нараз усі докірливі погляди перемінюються у здивовання та виrozumілість. По одержі пізнати, що ця жінка — медсестра. Потяг стає. Жінка ще раз оглядається і виходить. Старець дивиться їй услід. Тоді він скулюється, підносить комір подертого і брудного плаща, спирає голову об шибу, і за кілька хвилин засипляє. Місце біля нього залишається порожнім...

...Пристійний, високий, елегантний чоловік стоїть коло чорної шкіряної течки. Обличчя його без виразу, а повіки поволі, поволі заліплюють йому очі і він піддається байдужій дрімоті. Він задуманий сам у собі. На своїй зупинці похапцем бере свою течку та нервово заглядає на годинник. Швидким кроком, незважаючи на нікого, виходить. Він спішиться і мусить десь устигнути. Що йому інші пасажирі, інші люди? Йому байдуже...

...Вибух. Люди оглядаються на перон звідки долинув гуркіт і де тепер метушня. Двері потягу вже ось-ось замикаються, коли до вагону впирається ціла юрба розсміяних, розкританих хлопців. До вже зачинених дверей стукає розлючений чоловік. Хлопці сміються — вони ж щойно кинули в ноги тому чоловікові «фаєр крекер» — так щоб трохи розбудити і розвеселити ранішніх заспаних пасажирів! Цього разу гуркіт підземки не може заглушити голосної розмови та безжурного сміху підлітків. Їхні голоси дужчі ніж стукіт машинного поїзду. Поважна старша пані пробує втихомирити хлопців та погрожує заскаренням у школі за таку поведінку. Вони ще голосніше жартують; вона ще більше злоститься. Довкруги декотрі люди підносять свої голови від ранішніх часописів. У кількох вираз співчутливий і усміхнені очі — може пригадують собі ті часи, коли їхнє волосся ще не було притрушене сивиною і вони забавлялися так само, як ці хлопці. Інші знову докірливо дивляться і одне одного питають — куди ж то та молодь прямує? Тоді, по хвилині, читають дальше часописні новини...

(Закінчення на стор. 8)

СПІВАЄМО...

Зближаються літні табори, міжкрайова зустріч, ватри, романтика літніх таборових ночей, а з ними і спільний спів. Ніде так добре не співається, як саме серед природи, на таборі, маршуючи чи лише сидячи при вечірньому вогні таборової ватри.

Але дивно воно... Чи не завважили Ви, мої Дорогі Подруги, що деякі табори є більше «співучі», інші менше, а то є і такі, що однієї пісні добре не навчаться. Звичайно, ці останні — то юнаки, що до співу взагалі не дуже охочі, але бувають і дівчата, які просто не знають ніяких пісень або не вміють інших навчати. Певно, найкращий приклад дає провід табору і від нього залежить «співучість» учасників, але й цим учасникам треба до цього причинитися.

Отже саме тепер добрий час пригадати собі, а то й навчитися, перш усього обов'язкові на таборах чи пластових зустрічах пісні, починаючи від релігійних «Отче наш», «Царю небесний» та «Боже Великий» і тих декількох, що їх співають під час Служби Божої, а крім того вивчити добре пластовий гімн, пісню закарпатських пластунів та пластове «На добраніч» аж до побутових, маршових та «романтичних» пісень.

Скільки їх у нас, цих останніх, і які вони гарні, а як мало із Вас їх добре знає! Чи маєте Ви пластовий співаник «В дорогу»? Чи вивчили ви ті пісні, які вже не один раз були разом із нотами в «Юнаку»? А чи пам'ятаєте, яка пісня була найбільше «модна» на минулорічному Вашому таборі?

Звичайно, кожний табір має свою улюблену пісню. Часом стають такі пісні широко популярні та їх підхоплюють усі та всі співають, а часом, коли хочеться, щоб якась пісня «прищепилася» — вона не має охочих. Хто з Вас пам'ятає ювілейну зустріч на «Вовчій Тропі» та всіма таку люблену «Марічку», без якої не було здається ніодної ватри? А нестерпного здавалося «Ярему», що чомусь так підходив до маршу? Хто пригадує перший табір «Стежок культури» і пісню «Мрія», що стала немов свого роду неофіційним гімном цього табору? Цікаво, що буде цього року шедевром Міжкрайової Зустрічі в Канаді і що будете Ви цього літа залюбки співати?

Отож пригадуючи собі тепер і повторяючи всі обов'язкові пісні так, щоби Ви їх справді добре та правильно співали, і то на повний голос, а не так як часом дівчата тихенько «нявкають», не забудьте пошукати також за новими легкими та приємними піснями, що їх зможете вивести при якійсь відповідній нагоді, а може і «заразити» ними широкі кола пластунів і пластунок.

Пошукайте у збірниках, які напевно є у Вас або у Ваших подруг, послухайте нових пластинок із легкою українською музикою (чи чули Ви вже пісні «Сіроманців?»), пригадайте собі спільно на сходах, що Вам давніше сподобалося, а що вже може два три роки не було в «моді». Пам'ятайте одне — табір і ватра без співу тратять увесь свій чар. А на пластових імпрезах нам солістів із голосами до опери не потрібно, а лише збірний не фальшивий спів, до якого всі знають добре слова і мелодію.

Подруга Оля

(Закінчення із стор. 7)

... Молода дівчина, сівши у кутку, скинула рукавиці. На її лівій руці виблискує діамант. Своєю правою рукою вона бавиться його промінням, а сині очі її пильно вдивляються в перстень. На її устах грає таємна усмішка. Та таємна усмішка, ті задивлені очі, те бавлення рукою — усе нібито просить у зарученого перстень щоб принесло воно їй крім сяєва дорогоцінного каменя теж і сяєво бажаного щастя. Удивляється і просить...

... Хлопець з одного кінця поїзду рішучо іде на другий. Там сидить дівчина та своїми очима дивиться на всіх, та нічого не видить. Не видить нічого, бо мріє. Нараз відчуває вона над собою чиюсь постать, підносить очі і здивовано пізнає — це він! Вони взаємно усміхаються. Починається розмова. Розмова пливе...

Наближається моя зупинка. Я висідаю — кидаю підземку і її пасажирів: тих що розмовляють, читають; тих що задумані, стурбовані, розсміяні, байдужі; і тих що так як і я розглядаються довкруги.

Довгим понурим коридором виходжу вгору — і тут назустріч мені всміхається знову ранішнє сонце, співають пташки, гудуть автомашини. А поблизу ждуть мене мури університету...

Вава, Бурх.

Дорога Подруго!

У нашому місті частина українців святкує за новим календарем, а частина по-старому. Цього року була в часі Великодня велика різниця, бо аж п'ять тижнів. Ми живемо далеко від т. зв. «давтоавну» і святкуємо так, як наша українська парадфія — за новим стилем. Тимчасом у нашу Велику П'ятницю були в пластовій домівці сходуни, в суботу наука в школі українознавства так, як кожного тижня. Я хотів іти — але мені дома не дозволили. Одначе, коли був Великдень за старим стилем, я мав стійку біля Божого Гробу в пластовім однострою, усі йшли до церкви, а у нас дома був звичайний день. Тож коли я, властиво, справді святкую Великдень? Чи Ти можеш мені відповісти?

Андрій

Дорогий Андрію!

На жаль, ані Ти, ані я цього не змінимо — бо це справа церкви. Одначе, одне Тобі треба прийняти — що Ти маєш святкувати свята тоді, як Твої батьки і церква, до якої належите як парохіяни. Це повинен розуміти і провід пластової станиці, до якої належиш незалежно від того, за яким календарем там, де осідок станиці, обходять свята.

Подруга Дада

Дорога Подруго!

Я дуже люблю слухати плити Манкі'с «Роллінг Стоун'с» і всі інші модних груп, що тепер їх можна бачити на телевізорі та чути в радіо. Але коли я пускаю цю музику на патефоні, то мої батьки дуже сваряться, кажуть, що вона страшна і що мене викинуть разом з патефоном із хати. Порадь, що робити? Чи дійсно мені не можна таких плит слухати спокійно? Чи це щось аж таке негарне?

Ігор

Дорогий Ігоре!

Ні, воно не є щось «аж таке негарне» — але Ти мусиш зрозуміти, що ця музика модерних груп-співаків не є зрозуміла для Твоїх батьків, так як Тобі не все зрозуміле, чому вони так радо слухають романтичальні танга, вальси і т. п. Отже,

ПОБАЧИВШИ КРАСУ. ЗАПЛАЧУ

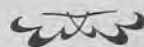
Дубок зелений в гаю, гаю
Трава блищить росю,
Дзюрчить струмок.
Та це ж краса — я плачу.

Тепленька нічка тихо, тихо,
Пливуть зірки шляхами,
Срібний човен.
І це краса — я плачу.

Дитя при неньці ляже, ляже,
Дівчина у віночку,
Дідусь сивенький.
І це краса — я плачу.

Небесні пісні хором, хором,
Вгору йде дим кадила,
Благослови.
Також краса — я плачу.

Ст. пл. Лідія А. Душенко
«Буриверхи»

САМОТНІЙ ЧОВЕН

Освітлене небо, червоне, як жар,
Нависло над морем, безкраєм...
То кидає сонце проміння з-за хмар,
Що спати на обрії лягають.

А онде чийсь човен по хвилях блука,
Самотній, пливе сиротсю.
Тебе не торкнеться промінна рука,
Лиш думка летить за тобою.

Я довго дивилась на човен отой,
Що в серці гойдався сльозою...
Не хочу в житті я самотньо пливати, —
Упарі блукать із журбою.

Пл. юначка Віра Овчаренко
Студентка І-го курсу Школи Українознавства
Балларат, Австралія

треба піти на якийсь компроміс із батьками і трохи респектувати їхні вуха, які довше вже привикли до спокійної музики, як Твої до цієї теперішньої. Тому старайся не дражнити їх голосним криком Твоїх «улюбленців», які для Твоїх батьків напевно зібрані під одною назвою «Бітелс» — а часом подумай, що існує ще також інакша музика, та вона може бути також гарна як її зрозуміти.

Подруга Дада

ВОЇН ПРОТИ СМЕРТИ

У попередніх числах ЮНАКА писав я про різні досягнення українців у техніці, астронавтиці, фізиці тощо. Тепер почав я шукати за інформаціями з ділянок біології, медицини... І відкрив масу різних прецікавих фактів, які показують, що і в цих ділянках українці мають неабиякі досягнення. Медицина була розвинена в Україні ще за княжих часів — але про це напишу колись іншим разом. Багато славних людей знайшов я в ділянці біології, — наприклад, уже в ЮНАКУ писалось про таких визначних українських біологів у США, як доктор Добжанський (в ділянці еволюції) і доктор Шутка (в ділянці генетики), які є дуже славні в світі у своїх науках і вважаються одними із найвизначніших біологів світу. Писалось теж про молодого українського пластуна-біолога (також у ділянці генетики) д-ра Андрія Головінського. Але ми мали багато таких визначних біологів і в Україні і поза її межами. Ось візьмімо, наприклад славного українського мікробіолога академіка Данила Заболотного, якого заслуги для людства ставлять на рівні із заслугами Пастера і Коха.

Данило Заболотний

Саме минає 100 років з дня народження Данила Заболотного. Народився Заболотний в маленькому селі Чоботарки (тепер назване в його честь «Заболотне») на Поділлі. Проте дійшов він до вершків науки і дав людству зброю проти пошесних хворіб, яка врятувала дослівно мільйони людей від смерті.

Уже відмолоду був він зацікавлений у науці. Російський царський уряд викинув його із університету за революційну діяльність, але молодий Заболотний усе таки закінчив студії кореспондентським шляхом. В 1886-у році він став членом першої на сході Європи бактеріологічної станції в Одесі, де почав вивчати імунологію і бактеріологію.

Незабаром він почав працювати над знищенням страшної пошести від якої гинули сотні тисяч людей — холери. Працював він із цілковитим відданям справі, із величезною посвятою і відвагою. Щоб випробувати ефективність нововідкритої вакцини, він (і його помічники — Савченко, Станкевич і Леонтович) зашеплював себе живими заразками тієї страшної хвороби.

Якщо б ця його вакцина виявилась була не-ефективною, то ці відважні українці заплатили б були за те своїм життям!

У 1897 році вибухла в Індії епідемія чуми, яка загрожувала жахливою пошестю цілому світові. Чума почала поширюватись по Китаю, Монголії, Арабії, Африці, Європі. Боялись, що наслідки її будуть такі страшні, як подібні пошесті в Середньовіччі, — коли цілі народи гинули від чуми. Заболотний поїхав зараз же з експедицією до Індії, Монголії і інших країн. І він поборов чуму: він відкрив, як розноситься ця недуга малими гризунами (мармотами), де вона вирощується, яка її природа. Він знайшов сєрум проти неї... Мільйони людей урятувались. Хто знає: може і Тебе, Читачу, не було б сьогодні на світі, якби не Заболотний, бо Твої предки, може, були б згинули від чуми?!

Чума, холера, тиф, дифтерія... і ще багато інших хворіб сьогодні вже не загрожують людству, завдяки дослідженням і відкриттям Заболотного. Він залишив понад 130 важливих наукових праць, безліч різних досягнєнь.

Хата-музей Д. Заболотного

У 1928-му році Заболотний став президентом Української Академії Наук, яку він розвинув в одну із найважливіших наукових інституцій світу. При Академії заснував він Інститут Мікробіології та Епідеміології. Пізніше цей Інститут розвинувся у важливий бастион у вічній боротьбі людини проти хворіб. Сьогодні він зветься Інститут Мікробіології та Вірології ім. Д. Заболотного. Працює в ньому понад 500 українських науковців; цілий час іде звідтіля потік наукових досягнєнь, праць, книг, вакцин, ліків, метод, знання... знання, яке допомагає лікарям цілого світу боротись проти хворіб. Останніми часами цей інститут зробив цілу низку дослідів над небезпечними вірусами, їхніми фізичними і хемічними властивостями і методами, як з ними боротися.

Праця Заболотного стала інспірацією для сотень українських біологів, які працюють сьогодні на всіх континентах світу для добра людства.

Пл. скоб Юрій Лось

ІСТОРІЯ КУРЕНЯ «БУРИВЕРХИ»

У Міттенвальді, в Німеччині, в 1946 році гурток новоспечених старших пластунок засів на свою велику раду. Перед ними стояло важливе для них питання, а саме: вони мусіли вирішити, чи мають включитися в один з уже існуючих старшопластунських куренів, чи мають організувати свій курінь — із своєю традицією — та цим способом творити своє окреме курінне життя. Вкінці, після довгих дискусій та поважної надуми, вирішено зробити цей самостійний крок та створити свій власний курінь і назвати його «Буриверхи».

На назву цього куреня вплинуло три речі: довкілля, в якому знаходилися ці нові старші пластунки, їхні переживання та їхня фантазія.

«Буриверхи» займалися виховною працею та санітаркою. Спеціалізувалися в ділянці санітарки — на Пластовій Зустрічі в Міттенвальді в 1947 р. «Буреверхи» тримали санітарну службу. Вони також працювали над собою та не забували про інших. На поміч іншим мали центову скриньку, куди збирали гроші, щоб допомогти бідним людям. Та із часом ДП-табори по-

одного із існуючих куренів. Ухвалено відновити курінь «Буриверхи» — якщо засновники куреня приймуть їх. Клівлендським старшим пластункам упала до вподоби ціль «Буриверхів» і вони хотіли відновити та продовжувати їхню традицію — поборювати верхи життєвих невідгод.

Скоро курінь став екстериторіальний і тепер має членів усюди в США, а навіть у Канаді є кілька «Буриверхів».

Загальна ціль «Буриверхів» і на далі важна — поборювання всіх труднощів життя, а поза тим курінь займається виховною працею в юнацтві та новацтві. Також декілька «Буриверхів» займали і займають пости у проводі УСП. Якнайбільше «Буриверхів» стараються брати участь та проводити пластовими таборами, бож це одна з найважливіших пластових праць.

У травні минулого року минуло 20-річчя існування куреня «Буриверхи». Сьогодні «Буриверхи» ведуть свою діяльність у двох куренях 6 УСП-ок і 21 УПС-ок. Спеціалізація обох куренів — виховна праця в Пласті.

6 Курінь УСП-ок і 21 Курінь УПС-ок «Буриверхи» на своїй курінній раді на пластовій оселі "Писаний Камінь" біля Клівленду, США.

ПІСНЯ БУРИВЕРХІВ

Де сміливі пройдуть Буриверхи,
Там до щастя простелиться шлях,
Підніметься червона калина,
Гордо волі замає там стяг.

Без вагань зустрічають негоди,
Крізь провалля знаходять стежки,
Здобувають зі співом веселим
Недоступні зрадливі верхи.

чали роз'їзджатися по цілому світі, і «Буриверхи» також роз'їхалися.

Влітку 1957 року відбувалися сходи гуртка новоспечених старших пластунок у Клівленді, і там також вирінуло це важливе для них питання — чи творити свій курінь, чи вступати до

МЕДСЕСТРИ НА ПОШТОВИХ МАРКАХ

У цьому числі ЮНАКА є багато матеріалів про першу допомогу і медицину. Тому і для наших юних філателістів подаємо щось з цієї ділянки — марки із медсестрами, лікарями і Червоним Хрестом.

Майстеркування

1. ПРИЛАДДЯ НА БЮРКО

Держатель на олівці: утни 3 інчі з картонової рольки. Причепи коло до рольки-трубки. Приліпи патички довкола трубки.

Підстава: зліпи разом 11 патичків. Приліпи 2 патички навхрест. Приліпи держатель до підстави, по лівому боці. Додай календар або нотатку.

ПРИЛАДДЯ НА БЮРКО

АЛЬБОМ НА СВІТЛИНИ

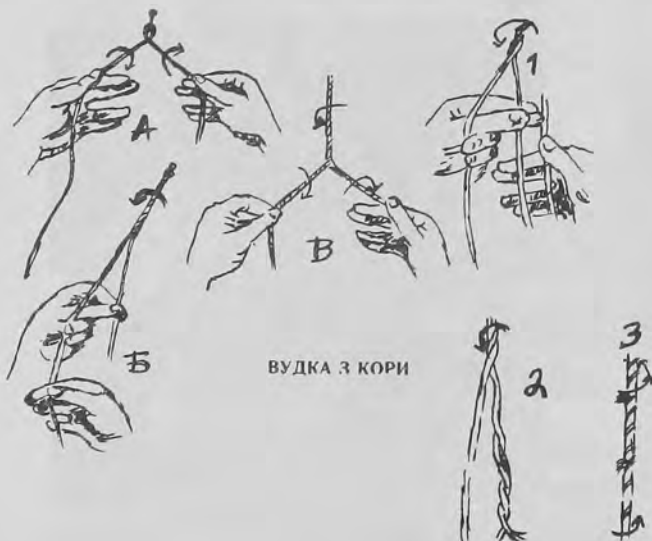
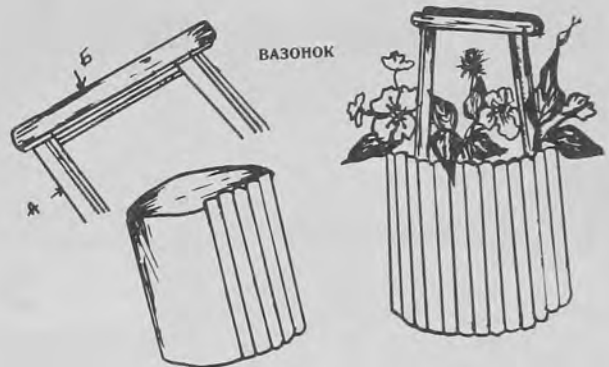
2. АЛЬБОМ НА СВІТЛИНИ

Матеріяли: 28 патичків і шнурок або стяжка. Зліпи разом 11 патичків і 2 навхрест. Зроби дірки на шнурок. Повтори перше і злучи разом.

3. ВАЗОНОК

Підстава: Заложи 2 гумки довкола однофунтової пушки з кави. Гумки триматимуть патички на місці, поки клей не висохне. Ліпи патички до пушки пхаючи їх під гумку.

Ручка: Зліпи 2 патички разом на обидва боки вазонка (А). Як клей висохне, приліпи (А) поміж 2 інші патички — дивися на (Б). Повтори на другий бік.

ВУДКА З КОРИ

- Скрути направо поодинокі нитки кори.
  - Перекрути скручені нитки одну поза одну, наліво.
  - Час від часу розділи нитки і добре натягни.
- Коли скінчиш одну нитку, додай другу.
  - Обкрути кінець нової нитки до старої і продовжуй перекручувати.
  - Обітни кусники, що звисають.

Якщо кору тяжко крутити, намочи і крути мокрою. Ніколи не здирай кори з дерева; послуговайся корою з галуззя.

З кори (берези і верби) можна робити посуд до варення.

ПІЗНАЙ

1

2

3

4

Запоріжжя... Здається ні одна назва в Україні не навіває стільки мрій і дум... Запоріжжя — романтичне місце, де колись стояла могутня Запорізька Січ, перед якою тряслись сильні держави від Істамбулу по Варшаву. Запоріжжя — земля славних українських запорозьких козаків... Запоріжжя — таємнича твердиня за ревучими порогами Дніпра, де панували Байда, Сагайдачний, Хмельницький... Відвідаймо ж сьогодні цю легендарну країну.

1. Зближаємось до Запоріжжя. Ніч. В даліні майоріють світла будинків, авт... Бож сьогодні Запоріжжя — супер-модерне індустріальне місто, в центрі однієї із найважливіших індустріальних околиць України.

2. Біля Запоріжжя — сьогодні велитенська тама-гідро-електростанція "Дніпрогес". Колись найбільша в світі, ще й сьогодні вона одна із наймогутніших в Європі. Це серце модерного індустріального міста — Запоріжжя.

3. Дніпрогеська гребля затопила славні Дніпрові Пороги — колись пострах для човнів і кораблів. Сьогодні залишились лише скелі над берегом великого озера... Колись вони бачили скитів і сарматів, варягів і княжих дружинників, козаків і лощманів...

СВІЙ КРАЙ

4. Ще де-не-де залишилися пам'ятники цих старовинних днів. Ось легендами овіяний "Запорозький Дуб". Кажуть, що під ним зупинив гетьман Богдан Хмельницький свої війська перед походом на "Жовті Води" і закликав воїнів так міцно триматися волі, як цей дуб тримається рідної землі. Кажуть теж, що це під цим дубом сиділи запорожці з кошовим Іваном Сіркою, коли писали листа турецькому султану... Сміялись вони тоді так, що аж листя з дуба сипалось...

5. Ще й до сьогодні не стратив Дніпро-батько своєї краси. Ось — красива біля Запоріжжя, країна казки...

6. Вітрильні кораблі ширяли по Дніпру від кількох тисяч років. Ще й сьогодні побачите їх біля Запоріжжя. Але сьогодні це лиш перегонові яхти українських спортсменів.

7. Сьогодні ж бо Запоріжжя модерне. Струнки мости перескакують зайцями через старого Славуту.

8. А по спокійному тепер плесі Дніпра вже не ширяють боярські ладі чи козацькі байдаки. Тепер тут модерні гідроплани, навантажені баржі, швидкі моторівки. І Запоріжжя тихе й спокійне... Центр торгівлі і промислу могутньої індустріальної потуги — України.

Л. Онишкевич

8

6

7

5

15

цікава Всячина

Не раз хочемо порозумітися із своїми товаришами чи товаришками «таємною мовою», щоб ніхто інший не міг нашої мови розуміти. Навчимося щось від людей глухонімих, які мають.

свою таємну «мову рук», якою можуть без звуку зі собою говорити. Подібно і для сліпих людей розвинено спеціальне письмо «Брайля», яке полягає на витиснених цяпочках, які можна відчитувати пучками пальців.

Подаємо Вам тут ті дві азбуки. Їх варто навчитись — не лиш для власної вигоди (щоб мати своє таємне письмо і мову), але теж може для допомоги іншим. Хто знає, може колись — знаючи ці способи комунікації — Ви зможете допомогти сліпій чи глухій людині?

А	Б	В	Г	Ґ	Д	Е	Є
•	•	••	••	••	••	••	••
Ж	З	И	І	Ї	Й	К	Л
••	••	••	••	••	••	••	••
М	Н	О	П	Р	С	Т	У
••	••	••	••	••	••	••	••
Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Ю	Я
••	••	••	••	••	••	••	••
1	2	3	4	5	6	7	8
•	•	••	••	•	••	••	••
9	10						
••	••						

ЯК СЛІПІ ПИШУТЬ?

ЯКУ ГАРЯЧ МОЖЕМО ЗНОСИТИ?

● Людина багато витриваліша щодо гарячі ніж звичайно думають. Вона може зносити в південних країнах температуру багато вищу від тієї, яку ми вважаємо ледви зноюю. Влітку в середині Австралії часто буває температура 115° Ф у затінку. Під час переходу через Червоне море і Перську затоку температура в корабельних приміщеннях досягає 122 до 140° Ф, не зважаючи на безперестанну вентиляцію.

● Роблено досліди для вивчення найвищої температури, яку може витримати людський організм. Виявилось, що при досить поступовому нагріванні організм наш у сухому повітрі може витримати не тільки температуру кипіння води

215°, а іноді навіть іще вище — до 320° Ф. Це довели англійські фізики Благден і Чентрі, які цілими годинами, заради досліду, сиділи в печі хлібопекарні.

● Чим же пояснюється така витривалість? Тим, що організм наш фактично не приймає цієї високої температури, а зберігає температуру, близьку до нормальної. Він бореться з нагріванням, виділяючи піт: випаровування поту вбирає чималу кількість тепла із того шару повітря, який безпосередньо приляг до шкіри, і тим достатньо знижує його температуру. Єдині потрібні умовини є в тому, щоб тіло не доторкалося безпосередньо до джерела тепла і щоб повітря було сухе.

...І ЯК

ГЛУХОНІМІ

ГОВОРЯТЬ?

ЦІКАВЕ

ПРО МЕДИЦИНУ І ЛІКАРІВ УКРАЇНИ

● Величезний розвиток природознавства в 19 сторіччі мав великий вплив на розвиток модерної медицини. Крім індивідуально-лікувальної медицини, виникла суспільнопрофілактична медицина, поступово розвивається організована лікувальна обслуга.

● Цей процес позначився і в українській медицині та охоронені здоров'я в 19 сторіччі. У 1802 р. відкрито медичні курси при Київській Академії, а першим викладачем був Опанас Масловський. Новими центрами медицини стають університети в Харкові, Києві, Одесі та Львові.

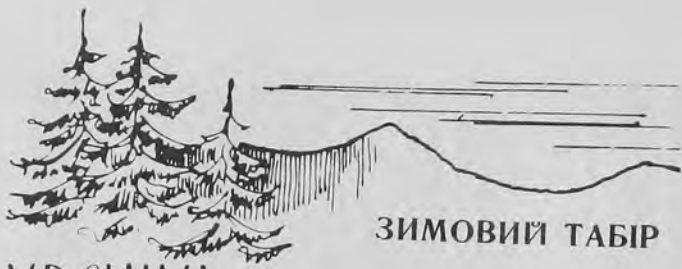
● Крім того були засновані добровільні об'єднання лікарів, наукові медичні товариства в Києві (1840), Одесі (1849), Харкові (1861), та Українське лікарське товариство у Львові (1910).

● У Києві 1870 р. товариство природодослідників відкрило для жінок безплатні курси природничих наук, переіменовані на вищі жіночі курси, а також по інших місцевостях, які опісля перетворено на жіночі медичні курси.

● Перші лікарі крім практичних зайнять присвячували багато праці для опрацювання підручників, організацій медичної допомоги та обмін досвідом зі своєї лікарської практики. Україна славиться видатними вченими-лікарями, хоч медичне обслуговування, як було так і є далеко незадовільне.

(Подав ОБ)

*Чи Ви вже
вирівняли
передплату?*

ХРОНІКА

“ПІВНІЧНИЙ ВІТЕР”

На струнко — при відкритті табору...

Варимо обід на прогулянці.

Щороку, коли зима покриває всю природу срібlistим килимом снігу, юнаки 7-ого куреня ім. кн. Святослава Завойовника в Вінніпезі починають підготовку до зимового табору. Усі “хоробрі охотники”, які зголосилися на табір, направляють свої снігоходи, смакують оливою мокасинки та приготують сани, на які треба буде запакувати весь виряд. Коли все готове, вирушають на табір.

Останній табір відбувся від 25 до 28 грудня м. р. Від першого дня можна було заважити, що цей табір буде дуже успішний. Погода була чудова. Сніг аж блищав від сонця. Температура була вище зера. Прийшовши на місце табору, кухарі розпалили піч і почали варити обід, а ре-

шта учасників рубали дрова та розтаборювалися.

О 4-й годині попол. комендант ст. пл. Ю. Носик і бунчужний ст. пл. Л. Шулякевич відкрили табір. По відкритті ми продовжували аж до вечора свої заняття з практичного пластування. Утомлені першим днем таборювання всі вчасно заснули, лише два стійкові лишилися, щоб пильнувати вогню, який не смів згаснути.

Ніч проминула щасливо. Коли перше соняшне порміння загостило в нашу кабінку, ми всі вже були готові снідати. Погода знову була прегарна, а що більше, під час першої ночі наш “вічний вогонь” ані разу не погас.

По сніданні ми вирушили на прогулянку. З нами пішов наш зв'язковий пл. сен. Зенон Гаврилюк, який приїхав до нас на один день. Прогулянка дала змогу перевірити наші практичні вміння, від вжитку снігоходів до куховарства. Повернувшись з осьмимилевої прогулянки, ми відсвіжилися і продовжали програму дня, в якій була гутірка з астрономії, під час якої ми оглядали зорі через телескоп.

Друга ніч проминула знову дуже щасливо завдяки стійковим, які дуже жертвенно пильнували вогню. Бідні ті стійкові, які сиділи по дві години, дивлячись на своїх друзів, які твердо спали.

Ніхто не забуде третього дня. Ми поділилися на дві групи й почали будувати “іглу”. Мушу признатися, що “іглу”, який вибудувала моя група, мав дуже солідний фундамент і стіни, які було неможливо завалити. На жаль, так як більшість будівель, він мав деякі недотягнення, а саме — йому бракувало приписового снігового даху. Але ми виказали свою пластову зарадність і зробили дерев'яний дах, який покрили снігом.

Четвертий день був призначений на упорядкування табору та на територію й спортивні змагання. Дуже цікаву теренівку підготував наш найбільше досвідчений член табору. На жаль, теренівка, яка мала тривати 2 години, тривала лиш півгодини.

Перегони на снігоходах, пів милі по свіжому снігу, виграв пл. розв. Олесь Сливинський. Мушу признатися, що я був перший... який відпаз від перегонів, а таким, як відомо, не дають нагород.

Після перегонів ми спакувалися, урочисто закрили табір ватрою, при якій кожний юнак тримав горючий смолоскип та вирушили в дорогу додому.

Я певний, що ніхто з нас не забуде цього табору, який відбувся серед зимової природи. Наші досягнення й невдачі, серйозні й веселі моменти, прогулянки, санкування — те все, що творить зміст кожного пластового табору, залишиться довго в нашій пам'яті.

Пл. розв. Орест Мартинович
гурток “Бобер”

7-ий курінь ім. кн. Святослава
Завойовника
Вінніпег, Канада

СВЯТО 22 СІЧНЯ У ГАРТФОРДІ

Тиждень перед днем 22 січня — святом самостійності і соборності України — кожна класа Української Школи ім. св. Михайла в Гартфорді, США, мала приготувати якусь точку програми. По класах закипіла праця.

Одні учні які мали хист до малювання, виготовляли малюнки. Учень 8-ої класи юнак В. Крамар намалював двох стрільців біля гармати. Н. Чернига і А. Левський (новачки) намалювали образки, що символічно представляють з'єднання українських земель. Учень 6-ої класи, О. Кузьма (новачка) намалював січового стрільця з кулеметом. Г. Чайковська зробила військову відзнаку УСС-ів. Учень 6-ої класи, юнак Богдан Павлічю намалював Софійський Собор і площу біля нього. Найкращі малюнки виготовили учні 1-ої і 2-ої класи (Н. Воскобійник, М. Теслюк, К. Кузо і П. Мокрицька).

На їх малюнках повівали синьо-жовті прапори і тризуби. Ті, які може, задумують бути колись репортерами, витинали статті про день 22-го січня з англійських і українських газет.

САНКУВАННЯ У РІДЖАЙНІ

Пластова Група в Ріджайні — юнаки та юначки, новачки та новачки — разом із своїми шановними сеньйорами вибралися на традиційне санкування, у неділю 26-го лютого.

Погода була напричуд гарна. Присвічувало нам ласкаве сонце, а під ногами хлюпала водичка. Під кінець ця водичка хлюпала вже й у чоботях. Це була звичайна зимова відлига. Про весну тут, у Саскачевані, ніхто й не згадує аж десь до квітня.

Що ж це була за радість. До моторових саней ми причепили ще звичайні санки і гнали перед себе "наосліп". Тому кажуть "наосліп", що тим, що сиділи ззаду, сніг, який виривався з-під лещат моторових саней, засипав очі. Та ми не оферми, і кожен з нас добився черги їхати моторовими саньми.

Не обійшлося і без традиційної війни сніжками між хлопцями та дівчатами.

23 січня відбувся святковий апель. Усі учні від 5-ої до 8-ої класи зішлись до великої руханкової зали. Пан Романишин, управитель нашої школи, відкрив наш святковий апель. Опісля юнак І. Стельмах, учень 8-ої класи, прочитав прокламацію губернатора нашого стейту Коннектикат, юначка І. Ручняк, учениця 8-ої класи, прочитала прокламацію губернатора стейту Массачусетс, а Х. Дутка прочитала прокламацію посадника Гартфорду. Учениця 8-ої класи О. Дутка виголосила патріотичну доповідь на тему свята 22 січня. У своїй доповіді вона закликала нас всіх працювати для української справи. Про соборність українських земель говорила учениця 7-ої класи Х. Дутка. Учениці 5-ої класи новачки Н. Кузьма і Д. Кузьма виголосили декламацію "Спогад про 22 січня", яку написала 5-та класа. Вірш "Волл України" О. Олеса, декламували учні 6-ої класи. На закінчення учні з учителями — всі разом відспівали український національний гімн.

Пл. прих. Ігор Мерещак
Гартфорд, США.

МОНТРЕАЛЬСЬКІ ЮНАКИ ПІДТРИМУЮТЬ "ЮНАКА"

Юнацький табір на пл. оселі "Батурин" біля Монтреалю в літі 1966 р. проходив під гаслом плекання козацьких традицій.

Як усі знаємо, козаки не говорили по-англійському тому, що ніхто з козаків не вмів англійської мови. Тому теж було заборонено учасникам нашого юнацького табору "Велика проба" говорити англійською мовою. Тому, що члени табору не ставились до цієї вимоги серйозно, наш провід: пл. сен. Богдан Лукіяненко — кошовий, ст. пл. Ігор Попадичень — бунчужний, ст. пл. Олег Дідух — виховник і пл. розв. Зенко Мандрик — обозний, вирішив "ударити" членів табору в найбільш "болюче" місце — по їхній кишені. Просту не думати, що таборовики були змушені платити кару за вживання англійських слів. Ні, вони добровільно платили цю кару...

Кожного дня один щасливий юнак був призначений збирати гроші як кару за поповнену провину. Провід табору радів, як таборовики показували свій послух виданому наказові не аживати чужих слів та добровільно складали черговому дня свою жертву за "плекання" англійської мови.

Провід табору дозволив юнакам платити тільки п'ять центів за одну провину, але члени бурави були "милосердні" і дозволили хлопцям платити, скільки вони захотіли.

Повна сума, зібрана за "рідномовні провини" наших таборовиків становила 18.30 дол. і її ми переслали на пресфонд "Юнака".

Пл. розв. Зенко Мандрик
і пл. розв. Орест Дідух
1-ий курінь УПЮ-ів
ім. митр. А. Шептицького
Монреаль, Канада.

ВЕСЕЛКА

144 Друга Євгену в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

- * Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки
  - * содові води
  - * морозиво
  - * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
  - * шкільне і канц. приладдя
  - * українські і чужомовні часописи.
- «Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

І КЛІВЛЕНД МАЄ ПЛАСТОВУ ПЛОЩУ...

Дорога на спортову площу на "Писаному Каміні"

Писаний Камінь у Клівленді, США.

Від 1965 року і Клівленд, має свою власну пластову площу "Писаний Камінь". Знаходиться вона 40 миль від міста Клівленд, а захоплює 132 акрів різноманітного терену та краєвиду.

Є тут озера, потік, поляни, ліски, лісові стежки, акри засаджених смерек та ялинок, рівнини, доли, а на головній площі великий сірий камінь. Тому ж не диво, що названо площу "Писаний Камінь", бо не тільки ця назва дуже відповідна в данім випадку, але лучить вона нас, і може пригадує комусь із нас рідну землю, бо є...

Писаний Камінь на Гуцульщині в Україні.

Улюбленим місцем прогулянок та мандрівок для туристів на Гуцульщині в Україні є Писаний Камінь. Цей величезний камінь стоїть на верху полонини — не заслонений лісом, і тому куди тільки глянеш зустрічає Тебе красний краєвид з чорногорськими верхами, гуцульськими селами та їхніми деревляними церквами й дзвіницями — а в погідний, соняшний день можна побачити з Писаного Камня навіть села й міста Покуття. Та звідки походить назва?

Найпомітнішу та найпростішу причину цієї назви можна пояснити багатьма написами та знаками, що знаходяться на камені — але можливо, що назва походить із давнини, коли на Гуцульщині ще не було писаного слова.

Могутній камінь, що приміщений на верху безлісної полонини між травами та квітами міняється різними відтінками сірої барви, а місцями переходить в ясну майже білу. Тому може деякі вірять, що ця назва пов'язана із культом великодньої писанки, бо слово "писаний" для гуцулів тісно получене із поняттям кольорів. У піснях уживають це слово, щоб означити барву череди овець, киптаря чи навіть дівочої краси.

Відбувалися на Писаному Каміні празники, обряди, легендарно-літературні зустрічі, та прогулянки визначних людей, пластунів та українських студентів.

Ось оповідають старі люди, що в день Івана Купала відбувався там старосвітський празник на честь сонечка-Лелі. Співали на тему празнику пісень у честь весни, життя, кра-

си та праведного сонця. Молодь шукала тут цвіту папороті, що цвіте тільки вночі і приносить щастя, особливо в коханні.

Також — може тому, що камінь-скеля має невеличку печеру, кажуть, що зустрічався тут Довбуш із своїми побратимами. Тут на просторій площі — розважались вони, співали та танцювали.

Ходив на Писаний Камінь Іван Франко із родиною і також Михайло Коцюбинський. Під час своїх мандрівок по горах заходили туди пластуни та українські студенти. Значували вони всі ці прогулянки знаками на камені — і тепер багато тих підписів визначних людей та пластових куренів.

Незалежно від історії назви "Писаний Камінь" — стоїть цей могутній камінь на верху мов пам'ятник минулого, занесений та залишений льодовиком.

Віра

Площа юнацьких таборів

ПІСНЯ ПРО «ПИСАНИЙ КАМІНЬ»

Гей, гей, гей, гей.
Гей, гей, гей, гей,
Гей, гей, гей, гей, гей, гей, гей.

Де гори Карпати, де Писаний Камінь
Туман в полонинах пливе
Тебе, Рідний Краю, до болю кохаю
На вік полонив Ти мене.

Гей, ...

Такому кохання в житті не зів'яти
А в серці завжди зберегти,
В Карпати, в Карпати, в далекі Карпати
Лети моя пісня, лети.

Гей, ...

УСПІШНИЙ РАВТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ТОРОНТІ

Іванка Боднарук
краса равту

Спілка Українських Журналістів Канади 25 лютого ц. р. влаштувала в Торонті равт української преси. У гарно прикрашеній елегантній залі церкви св. Покрови понад 350 осіб весело і в доброму настрої провели час, танцюючи під темпераментну музику оркестри пані Наталки Яблонської. За окремими столами сиділи із своїм почетом 11 краль поодиноких українських часописів, що виходять або мають свої представництва в Торонті. Кравлею нашого журналу "Юнак" була ст. пл. Христя Томків з Торонта. Між кравлями інших часописів і журналів були ще такі пластунки: ст. пл. Іванка

Боднарук, ст. пл. Тая Ковальська, ст. пл. Калинка Солонинка і пл. юначка Христя Малецька.

Крім звичайної забави (танці, буфет тощо), у програмі вечора ще був вибір кралі й двох князівен української преси на 1967 рік. За перше місце змагалося 11 молодих

Нуся Чепесюк
перша князівна

дівчатяких виставили окремі часописи.

Центральною точкою равту було проголошення кралі і двох князівен Української Преси 1967 року, обраних з-поміж одинадцяти краль поодиноких часописів. Вибору dokonало, після інтерв'ю з кожною

кандидаткою, окреме журі, до якого входили: пані Ярослава Фроляк, мистець-маляр Омелян Теліжин і майстер церемонії равту Богдан Семишин. Кваліфікаційними нормами для журі були такі прикмети кандидаток: фізична краса (можливих 40 пунктів), особистий чар поведінки (можливих 30 пунктів) і суспільна активність (30 можливих пунктів).

В окремій церемонії після промєнади кандидаток і представлення їх на сцені, майстер церемонії проголосив таке рішення журі: Кравлею Української Преси на 1967 рік обрано ст. пластунку Іванку Боднарук ("Новий Шлях"), першою князівною Нусю Чепесюк ("Український Голос"), другою князівною ст. пла-

Тая Ковальська
друга князівна

*****

ДЕ ГОРИ КАРПАТИ...

НАСТРОЕВО

МУЗ.: Е.О.САДОВСЬКИЙ

ГЕЙ, ГЕЙ ГЕЙ, ГЕЙ ГЕЙ, ГЕЙ ГЕЙ, ГЕЙ

ГЕЙ, ГЕЙ ГЕЙ, ГЕЙ ГЕЙ, ГЕЙ ГЕЙ, ГЕЙ

ГЕЙ ІДЕ ГО-РИ КАР-ПА-ТИ ДЕ ПИ-СА-НИЙ КА-МІНЬ, ТУ-МАН В ПО-ЛО-

НИ-НАХ ПЛИ-ВЕ... ТЕ-БЕ РІД-НИЙ КРА-Ю ДО БО-ЛЮ КО-ХА-Ю НА

ВІК ПО-ЛО-НИВ ТИ МЕ-НЕ... ТЕ-НИВ ТИ МЕ-НЕ...

Кралі українських часописів, що виходять або мають свої представництва в Торонті, перед дефілядою на Равті Української Преси в суботу 25 лютого ц. р. Від ліва: Таня Ковальська ("Наша Мета"), Калина Солонинка ("Гомін України"), Іванка Боднарук ("Новий Шлях"), (усі три старші пластунки), друга з кінця (в темній суконці) краля "Юнака" ст. пл. Христя Томків. Побіч почет з китицями квітів.

стунку Таню Ковальську ("Наша Мета"). Кожна з 11 кандидаток на краля Української Преси отримала пам'ятковий дарунок у формі першого тому англomовної Енциклопедії Українознавства, видання Українського Народного Союзу, вартості 37.50 дол. Ці цінні подарунки уфундували українські установи і підприємці Торонта.

Коронації кралі і князівен доконав міністер Іван Яремко. Шановного міністра заля оплескувала не менше гаряче як і самих щасливих краль. Після церемонії забава продовжувалася даліше.

Б. С.

Христя Томків
краля "Юнака"

член куреня УСП-ок "Хортиця", абсольвентка Курсів Українознавства ім. Гр. Сковороди, студентка університету, капітан відбиванкової дружини пластунів "Ведмедики" (що два рази здобула чемпіонат Канади у відбиванці юнйорок), пресова референтка в управі Українського Студентського Клубу в Торонті, співробітниця журналу "Пластовий Шлях".

Steven Studios

Власники: Ст. і О. Кітові.

927 Bloor St. W. Tel.: LE 1-0777

виконує
всі фотографічні роботи
кольорові та чорно-білі

Єдине в Торонті
спеціально влаштоване

ПАТІО - ТЕРАСА

для весільних знімків

Усі світлинні з рауту української преси робив п. Степан Кітовий, власник фотостудію "Стивен" у Торонті.

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

про те,

ДОКИ ЗАПЛАЧЕНА ВАША ПЕРЕДПЛАТА.

У зв'язку з частими реклямаціями щодо дати заплаченої передплати, яка є на наліпках з адресами, повідомляємо, що адреси наших передплатників, які наклеюємо при висилці «Юнака», друкуємо в 4-ох копіях раз на чотири місяці, і лише тоді — при писанні адрес — маємо можливість змінити дату, доки заплачена передплата. Не маємо можливості робити того щомісяця.

Останній раз ми писали адреси при кінці січня ц. р. Тому всі вплати, що надійшли до нас після 25 січня ц. р., не є ще зазначені на наліпках з адресами. На «Юнаку» за травень ц. р. є ще

давні наліпки з давніми датами. Нові наліпки з новими зміненими датами заплачених передплат у місяцях від лютого до травня 1967 р. будуть щойно на «Юнаку» за червень ц. р.

АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

До Передплатників «Юнака»
у США

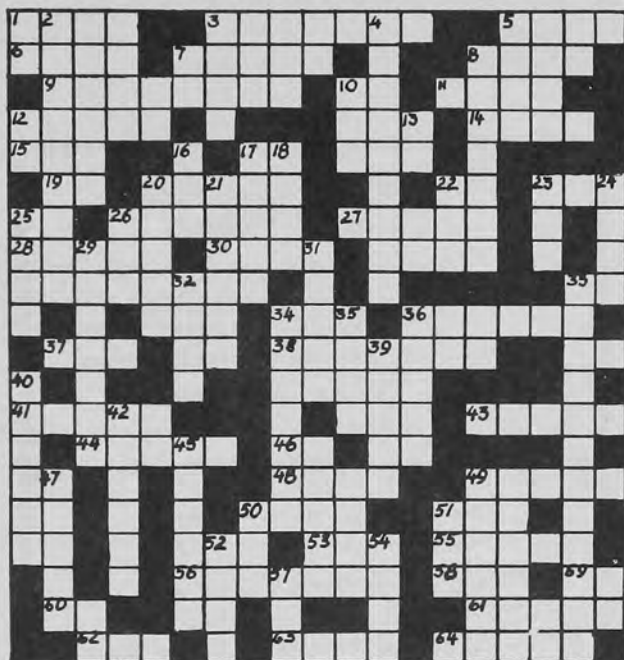
ОБОВ'ЯЗКОВО ПОДАВАЙТЕ

у своїх адресах

“ZIP CODE”

1. ХРЕСТИКІВКА

ВНИЗ

2. У чому носиться пластовий виряд
3. скаління
4. провадить табором
7. до побачення
8. сигналізація
10. накриття на ліжко
12. пластун (скорочення)
13. запит: ... маєшся?
16. здібність
17. член УПН
18. княжий престіл
20. околиця
21. біле дерево
22. забава
23. Байду Вишневецького зачепили на...
24. птаха
25. активний спротив
26. дати, майбутній час, перша особа
29. помічник доктора
31. Писаний Камінь, пластова ...
32. Основоположник Пласту
33. ручна робота
34. в Пласті ти є моя...

ХОДАТАЇ ИХДАТЕОУ

(з числа за квітень 1967 р.)

1. МАТЕМАТИЧНА ЗАГАДКА

а. перша можлива розгадка:

$$1 + 6 + 6 = 13$$

$$1 \times 6 \times 6 = 36$$

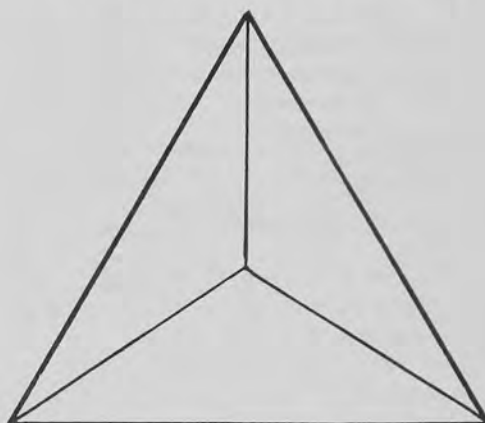
б. друга можлива розгадка:

$$2 + 2 + 9 = 13$$

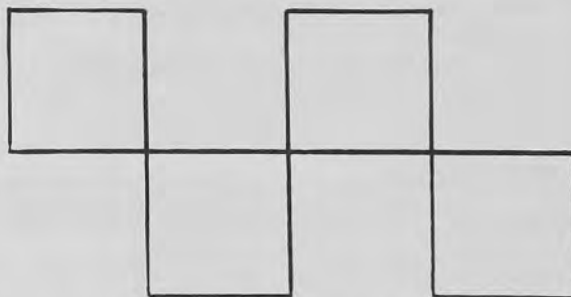
$$2 \times 2 \times 9 = 36$$

Правильною є перша розгадка тому, що в першій розгадці є одна наймолодша дитина.

2. ТРИКУТНИКИ ІЗ СІРНИКІВ

3. ІЗ П'ЯТЬОХ ЧОТИРИ ЧОТИРОКУТНИКИ

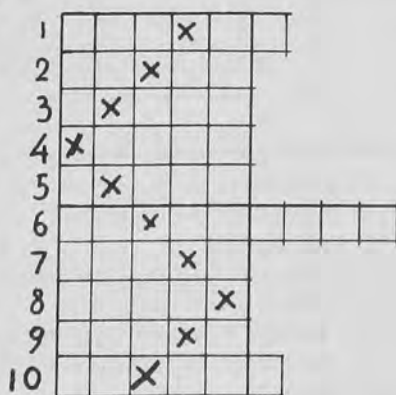
35. Дніпро
36. накриття на голову
39. «Горить ...»
40. той, що багато їсть має добрий ....
42. ярина
45. чотири і більше гуртків юнацтва
47. на табір береться повний пластовий ....
50. бальон
51. пластовий улад
52. Гра ....
54. група
57. зброя, стріла і ....

ВПОПЕРЕК

1. член УПЮ
3. ранній прорух
5. впорядник
6. напйток
7. пояс
8. пластовий привіт
9. водна руханка
11. сонце ....
12. ... Організація Української Молоді
14. плян терену
15. Сірий ....
19. ... знаєш Ти найкращу в світі пісню?
20. літнє пластове зайняття
23. гамір
26. складник лісу
27. приміщення у таборі
28. секретар
30. перед полуднем
36. виховниці в таборі
37. скупчення дерев
38. предмет до писання
41. зайняття, робота
43. «... в пласті»
44. кухонний посуд
46. учасник (скорочення)
48. Піп Іван
49. я нині маю зайняття, ... в кухні
50. вивішуємо прапор на ....
51. пластовий улад, старший
53. скорий хід
55. в юнацтві є 1-а, 2-а і 3-тя ....
56. Я не маю де спати. Я не маю ....
58. молоді
59. негативна відповідь
60. доктор (скорочення)
61. майстрування, ... робота
62. .... сестра
63. якщо заплатиш гроші, то дістанеш ....
64. приміщення до варення.

2. СКЛАДАНКА

1. АНТРАП
2. ЕСПИТ
3. ВАРАТ
4. РАШАТ
5. АТРАВ
6. ИНЛКАПЧЕН
7. ОДГРО
8. ОМПРО
9. ІВЧЕР
10. ПАРЕЧЕ

У кожному рядку треба відповідно переставити букви так, щоб дістати окремі слова. Букви з цих слів на місцях, зазначених хрестиками, мають дати добре знайому назву із санітарства.

3. ЧИ ЗНАЄШ?

1. Яка червона птаха має рожевий дзьоб?
2. З якого дерева робиться цукор?
3. Плющова отрута завжди росте на дереві (так — ні)
4. Кульбаба є трійлива (так — ні)
5. Цвіт фіялки можна їсти (так — ні)
6. Варене листя суніці є трійливе (так — ні)
7. Всі гадюки є небезпечні (так — ні)
8. Найбільша чорна птаха це .....
9. Яка птаха ходить, але не скаче?
10. Яка птаха будує гніздо з болота?
11. Яка птаха найгарніше будує гніздо?
12. Яка птаха будує гніздо під дахом, а це гніздо виглядає як плетений кошичок?

Замість квітів на могилу

бл. п. СПИРИДОНА ТИТЛИ

складаємо 10.00 дол. на пресфонд "Юнака"

УПРАВА ГУРТКА "ПЛАСТПРИЯТ"

Джерзі Сіті, США.

Замість квітів на свіжу могилу
дорогого і незабутнього друга

пл. юнака ЮРКА КОРОЛЯ

члена 9 куреня УПЮ-ів

ім. Святослава Завойовника в Нью-Йорку

складаю 10.00 дол. на пресфонд "Юнака"

ЛЕСЯ ГУМЕНЮК

Асторія, Н. Й., США.

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

На численні запити громадян, прелегентів та кандидаток на учасниць, повідомляємо, що табір

СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ ч. 3.

цього року, на жаль, не відбудеться.

Слідкуйте за оголошеннями про цей табір у 1968 р.

Ляриса Онишкевич

ЗРАЗКОВИЙ ПРИКЛАД ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ

Для інформації наших читачів і як приклад до наслідування для інших куренів УСП і УПС поміщуємо листа пл. сен. Нестора Колца, ЧМ, крайового діловода морського пластування у США. З цього листа наші читачі довідаються, що наші подруги і друзі, члени морських куренів УСП і УПС, не лише допомагають нам своїми цікавими матеріалами редагувати "Юнака", але й уже черговий раз більшою пожертвою на пресфонд "Юнака" причиняються реально до збільшення наших фінансових засобів і тим помагають нам продовжати наше спільне діло. Котрий старшопластунський чи сеньйорський курінь готовий допомогти "Юнакові" так, як це зробили тепер наші друзі з 10 Куреня УПС-ів і 25 Куреня УСП-ів "ЧОРНОМОРЦІ" та подруги з 16 Куреня УСП-ок "ЧОРНОМОРСЬКІ ХВИЛІ"?! —

Адміністрація "Юнака"

Крайова Пластова Старшина у США
Булава кр. коменданта
Кр. Діловод Морських Пластунів

Нью-Йорк, 28. III. 1967 р.

До Адміністрації
Пластового журналу «Юнак»
у Торонті

Шановні Друзі!

Дотепер крайовий діловод морських пластунів у США, при співпраці 25 Куреня УСП-ів та 10 Куреня УПС-ів «Чорноморці», працюючи із головним редактором «Юнака» пл. сен. Л. Онишкевичем, посилав матеріали та допомагав у виданні двох чисел «Юнака», присвячених морському пластуванню та кількох чисел журналу із кутком морського пластування.

Цього року до видання морського числа «Юнака» причинилися також крайова діловодка морських пластунок у США та 16 Курінь УСП-ок «Чорноморські Хвилі». Властиво крайовим діловодам допомагала Чорноморська Рада, до складу якої входять згадані три пластові морські курені.

Матеріали до цього річного квітневого числа «Юнака» вже місяць тому ми вислали до редакції «Юнака», а тепер посилаємо на Ваші руки обіцяну фінансову підмогу. Чорноморська Рада збрала на фонд видання цього річного морського числа «Юнака» суму 100.00 доларів, і грошові перекази на цю суму тепер Вам пересилаємо.

Щиро Вас здоровлю

Скоб! — Доброго Вітру!

пл. сен. Нестор Колцьо
крайовий діловод морських пластунів
у США

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Чорноморська Рада США, у склад якої входять
10 кур. УПС-ів і 25 кур. УСП-ів "Чорноморці"
та 16 кур. УСП-ок "Чорноморські Хвилі" \$100.00
пл. юн. Л. Гуменюк, Асторія, США — замість квітів
на свіжу могилу дорогого і незабутнього друга
пл. юн. Юрка Короля 10.00
ст. пл. Емілія і Володимир Реннер, Озон Парк, США,
замість великоднів побажань 10.00
Пластприят, Дзерзі Сіті, США, замість квітів на
могилу бл. п. Спиридона Титли 10.00
проф. д-р Олександр Тисовський, Відень, Австрія 5.00
Марія Мельник, Оттава, Канада 1.50
пл. юн. Борис Шепертицький, Вінніпег, Канада 1.00
пл. юн. Богдан Шкоропад, Едмонтон, Канада 1.00
пл. юн. Ольга Леськів, Торонто, Канада 1.00
пл. юн. Тереса Трухан, Вінніпег, Канада 1.00
Разом у цьому списку \$140,50

Друзі і Подруги! Пресфонд призначений на дальшу розбудову Вашого "Юнака". Тому кожний і кожна з Вас, кожний юнацький гурток і кожний юнацький курінь позинні принаймні раз у році переслати свою пожертву на пресфонд "Юнака". Хто черговий?

Хто з Вас подорожує

• літаком • кораблем • поїздом • автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити подорожний квиток і одержати безплатно всякі потрібні інформації і поради

в українськiм подорожнiм бюрi
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікають

УКРАЇНСЬКІ ПЕКАРНІ
власниками яких є

Анна і Роман Вжесневські

The Future Bakery

735 Queen St., West-Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

★★★
Home Town Bakery

164 Kane Ave., Toronto (Ontario)
Tel.: RO 7-7246

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших друзів і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року чи інших подібних нагод — це

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

що вплинули до Адміністрації "Юнака" від січня до кінця березня 1967 р.

1. Пан Горчаківський, Денвер, США, для юначки в Денвері, США.
2. Ст. пл. Данило Струк, Торонто, Канада для юначки в Едісон, США, (вдруге).
3. Пані Ніна Мриц, Торонто, Канада, для юначок в Бразилії.
4. Пл. сен. Марта Турчин, Філадельфія, США, для юначки в Бена Парк, США, (втретє).
5. Пл. сен. Юліян Крижановський, Філадельфія, США, для двох неможливих юнаків у Монреалі, Канада, (вдруге).
6. Пл. сен. Лариса Музичка, Кентон, США, для юначки у Філадельфії, США, (вдруге).
7. Пані Дарія Савка, Торонто, для юнака в Іслінгтоні, Канада, (вдруге).
8. Пл. сен. Леся Храплива, Нью-Йорк, США, для юначок в Німеччині, (вчетверте).
9. 22 курінь УСП-ок "Нові Обрії", Дітройт, США, для Української Середньої Школи в Дітройті, США.
10. Пані Анна Єзерська, Колумбус, США, для двох юначок в Клівленді, США.
11. Пл. сен. Зенон Татарський, Торонто, Канада, для учительки в Торонто.
12. о. Лев Дорош, Мінеаполіс, США, для юначки в Балтімор, США.
13. Пл. сен. Анісія Вересюк, Ветерсфілд, США, для юнака в Ветерсфілд, США.
14. Пл. сен. Степан Щуровський, Дітройт, США, для юнака в Римі, Італія.
15. Пл. сен. Ярослава Зорич, Торонто, Канада, для юначки у Франції.
16. Д-р В. Кліш, Філадельфія, США, для юнака у Франції.
17. Пл. сен. Лариса Онишкевич, Трентон, США, для юначки в Торонто, Канада.
18. Пластприят у Боффало, США, для неможливого юнака в Парагваї.
19. Пл. сен. Євген Барановський в Кіама, Австралія, для трьох юначок в Австралії — 3 передплати (вдруге).
20. Пл. сен. Валя Берегулак, Гренфілд, Австралія, для юначки в Бразилії.
21. Хор "Юний Боя" в Сіднеї, Австралія, для юначки в Австралії.
22. Пл. сен. Ольга Пендюк, Бенбурі, Англія, для 2-ох юначок в Англії за 2 роки.
23. Пластова Станиця, Нью-Гейвен, США, 20 передплат для неможливих юнаків в Аргентині.

Разом 44 нові дарункові передплати.

● Останнє наше звітлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" ч. 1 за січень ц. р.

● Разом з попередньо проголошеними досі зголошено 174 дарункові передплати.

● Хто черговий зробить "добре діло" і зголосить дальші дарункові передплати?

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК для юнака чи юначки при кожній нагоді — ЦЕ ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА". ● Наша акція у справі дарункових передплат "Юнака", що в першу чергу призначені для зразкових, але неможливих юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, знаходить серед наших читачів шораз то більше зрозуміння. ● ЗРОБІТЬ і Ви "ДОБРЕ ДІЛО" та зголосіть ОДНУ ДАРУНКОВУ ПЕРЕДПЛАТУ до нашої адміністрації!

МІЖКРАЙОВА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ МПЗ — 1967

Крайова Пластова Старшина Канади подає до відома, що у висліді конкурсу на відзнаку МПЗустрічі 1967 р., проголошеного обіжником КПС ч. 4 з 1 листопада 1966 р. і надрукованого в «Юнаку» за грудень 1966 р., рішення місцевого журі було таке:

З 12-ти проєктів відзнак МПЗ — 1967, які надіслали пластуни і пластунки з терену Канади і США, признано:

перше місце — проєктові пл. розв. Івана Бережницького, Філадельфія, США,

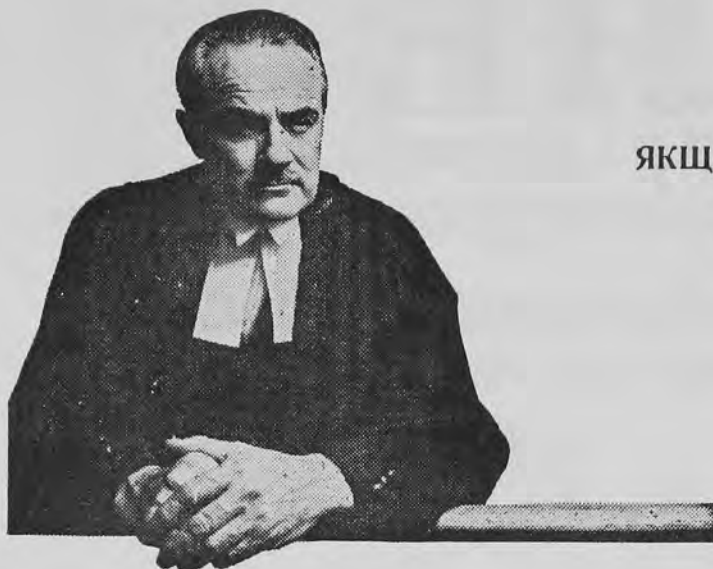
друге місце — проєктові пл. розв. Яреми Шулякевича, Вінніпег, Канада,

третє місце — проєктові пл. уч. Володимира Дашка, Бирлінгтон, Канада.

Торонто, 19 березня 1967 р.

С ко б !

ПЛАСТ
Організація Української Молоді
Крайова Пластова Старшина
в Канаді

**ЯКЩО Б ВИ БУЛИ МАЛИ ПОВАЖНУ
СУДОВУ СПРАВУ, ТО ЧИ
ВИ БУЛИ Б СПРОМОЖНІ
ОПЛАТИТИ
ПРАВНИЧІ КОШТИ?**

Тепер Ви зможете.

Не одна кримінальна чи цивільна справа, чи спеціальна правна порада може коштувати більше ніж ви спроможні заплатити.

Проте справедливість може залежати від цих обох аспектів.

Неспроможність заплатити адвоката — це остання існуюча перешкода у вимірі справедливості нашого права. В Онтаріо ця проблема вже не існує. 29 березня 1967 р. нове законодавство про правну допомогу увійшло в життя в Онтаріо. Воно гарантує, що жадний житель цієї провінції не буде позбавлений своїх легальних прав з причини барку грошей.

Ви виберете собі свого адвоката.

У таких випадках ви вносите заяву до нього або до директора своєї округи. Тоді буде оцінено, яку частину ви спроможні заплатити за легальні кошти або вас зовсім звільнять з оплат. Решта коштів буде покриватися з фонду правової допомоги, який створив Уряд Онтаріо. Цим планом завідує Товариство Правників Горішньої Канади.

У таких випадках ані суд ані громадськість не буде знати, що ви отримали правну допомогу. Це залишиться приватною справою поміж вами і вашим адвокатом.

Таке розв'язання проблеми правової допомоги вважається за найпоштовіше в цілому світі.

А до її завдання належить примінювати справедливість до кожної людини згідно з законодавством.

The Law Society of Upper Canada.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

The new Ontario Legal Assistance Plan

НОВИЙ ПЛАН ПРАВНОЇ ДОПОМОГИ ОНТАРІО — ДІЄ ВІД 29 БЕРЕЗНЯ 1967 р.

Про адресу директора вашої локальної округи довідається
від свого адвоката або з канцелярії Провінційного Директора:

The Office of the Provincial Director, 425 University Ave., Toronto, Ont.

ОБ'ЯВА

ДЛЯ ПРАЦЕДАВЦІВ І ПРАЦІВНИКІВ

У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ ТА САДІВНИЦТВІ

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ВІД БЕЗРОБІТТЯ БУДЕ ОХОПЛЮВАТИ
ВІД 1-ГО КВІТНЯ 1967 РОКУ РОБІТНИКІВ НА

ФАРМАХ

РАНЧАХ

РОЗСАДНИКАХ

ТЕПЛИЦЯХ

ОВОЧЕВИХ, ЯРИНОВИХ

І КВІТКОВИХ КУЛЬТИВАЦІЯХ

ПРАЦЕДАВЦІ

ПРИДБАЙТЕ БРОШУРУ — Якщо ви ще не отримали брошури, яка описує обов'язки працедавця згідно з новим законом, придбайте її негайно в бюро Комісії Обезпечення від Безробіття.

ЗАРЕЄСТРУЙТЕСЯ ЯК ПРАЦЕДАВЕЦЬ — Негайно вам треба зареєструватися у найближчому до вас бюро Комісії Обезпечення від Безробіття. Це є важливе тому, що обезпечення від безробіття є примусове при найманні робітників.

ЛІЦЕНЗІЯ НА КУПІВЛЮ ЗНАЧКІВ — По реєстрації, якщо у вас просять обезпечені робітники, Комісія приśle вам ліцензію на купівлю значків для обезпечення від безробіття та додаткові потрібні інформації щодо обезпечення працівників, пайки вашої вплати, наліплювання значків у книжку робітників, ведення вимаганих реєстрів тощо.

ПРАЦІВНИКИ

ДОВІДАЙТЕСЯ ЧИ ВИ ПІДЛЯГАЄТЕ ОБЕЗПЕЧЕННЮ — У найближчому до вас бюро Комісії Обезпечення від Безробіття поінформуйтеся, чи ви підлягаєте обезпеченню. Згідно з законом деякі працівники не будуть обезпечені.

ЧИСЛО СОЦІАЛЬНОГО ОБЕЗПЕЧЕННЯ — Кожний обезпечуваний працівник мусить мати своє число. Бланки заяв на це можна отримати в бюро Комісії Обезпечення від Безробіття та в більшості поштових урядів.

Виповніть заяву та вишліть її до Комісії Обезпечення від Безробіття. Це полагоджується без оплати.

КНИЖКА ОБЕЗПЕЧЕННЯ ВІД БЕЗРОБІТТЯ — Якщо ви підлягаєте обезпеченню від безробіття, вимога є мати таку книжку, яку можна отримати в кожному бюро Комісії Обезпечення від Безробіття. Треба лише подати своє повне ім'я, дату народження та число соціального обезпечення. Книжку отримується безкоштовно.

UNEMPLOYMENT INSURANCE COMMISSION
GOVERNMENT OF CANADA

Друкарня-переплетня КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

ОЩАДЖУЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ

в кредитівці
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
САМОПОМІЧ

в Філадельфії

- Особисті позики на купно-домів і авт.
  - Студійні позики зі сплатою ратами аж після закінчення студій
- Телефон: ГЛ 5-8770
4814 N. Broad St. Philadelphia, Pa., 1940

Нормально банки платять за ощадності 3 відсотки. За Ваші ощадності НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в нашій кредитівці одержите: **5½%**

**ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите**

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

Згідно з постановою Головної Пластової Булави кожний член УПЮ, що зголошується до пластових проб, має виказатися власним примірником юнацького посібника

Життя в Пласті

автором якого є основник Українського Пласту
ПРОФ. Д-Р О. ТИСОВСЬКИЙ

544 сторінок

Ціна: 6.50 дол.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій і найстаршій в Торонто Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

Пластун і Пластунки в Монреалі!

ВСІ СВОЇ ОЩАДНОСТІ СКЛАДАЙТЕ
в Кредитівці

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ КАСА

а вони з відсотками придадуться Вам в часі Ваших студій. По інформації голосіться в Централі при вул. 120 Дюлут схід, або телефонічно 845 8355 в урядових годинах. Щоденно: від 10-ої ранку до 2-ої попол. і від 5-ої до 8-ої веч. В суботи: від 12-ої до 3-ої попол.

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той долар, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.

Чи Ви вже вирівняли передплату?

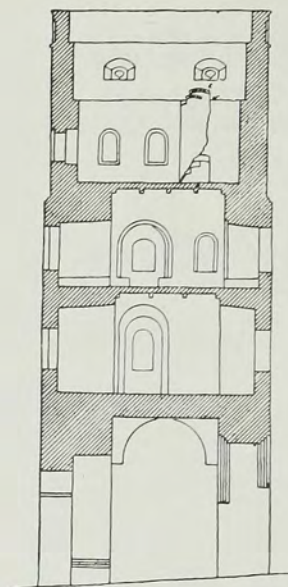
ЗАМКИ В УКРАЇНІ

Число 6

Верхній
замок
в
місті
Луцьк
XIV~
XV ст.

0 12yd

Віздова брама і план міста

